

ĮVYKIAI, PROBLEMOS, NUOMONĖS

SEINAI UŽDIRBO MAŽŲ MAŽIAUSIAI 18 MLN. ZLOTŲ – Petras Maksimavičius	3
--	---

KULTŪROS BARUOSE

RYČIO MILKINTO ANGELAI PUNSKO „SENSIOS KLEBONIJS“ MUZIEJUJE – Nastutė Sidarienė	5
PUNSKO „DZŪKIJA“ ATSTOVAVO LIETUVAI LATVIJOJE – Božena Bobinienė	6
ANSAMBLIŲ SĄSKRYDIS 2015	9
MINDAUGINĖS SEINUOSE – Dalia Astrauskienė	11
„TAUTIŠKA GIESMĖ“ APLINK PASAULĮ	13
TĄ VAKARĄ, KAI PLUKDĖME VAINIKUS... – Jurgita Stankauskaitė	16
VASAROS ATODŪSIAI – Valdo Žilionio nuotraukose	18
„EKSPONATAI ATGYJA JAUNIMO RANKOSE“ – Aldona Vaicekauskienė	21

IŠĖJĘ NEGRĮŽTI

KODĖL TAIP ANKSTI REIKĖJO IŠEITI?... – Eugenija Pakutkienė	23
--	----

SKELBIMAI

SPAUDA RAŠĖ

LIETUVOS ŽINIASKLAIDA	26
-----------------------------	----

Viršeliuose:

Aguonų jūra

(Valdo Žilionio nuotr.)

Bus medaus

(Valdo Žilionio nuotr.)

REDAKCIJOS ADRESAS:

16-515 Puńsk, ul. A. Mickiewicza 23
tel./faks. 87 5161 416
www.ausra.pl
red@post.pl

LEIDŽIA:

Lenkijos lietuvių draugija
16-500 Sejny, ul. 22 Lipca 9
tel./faks. 87 5162 125

Vyr. redaktorė – Irena Gasperavičiūtė
Redakcijos sekretorius – Petras Vitkauskas
Stilistė, korektorė – Birutė Burdinaitė-Ołow
Techn. redaktorė – Aldona Jonušonytė

KORESPONDENTAI:

Petras Maksimavičius, Eugenija Pakutkienė,
Jurgita Stankauskaitė

Spausdino „Aušros“ leidyklos spaustuvė.

Numeris pasirašytas spaudai 2015-07-22.

Rankraščiai taisomi ir trumpinami redakcijos
nuožiūra.

„Aušros“ redakcijos sąskaita:

BS Sejny O/Puńsk, ul. A. Mickiewicza 52,
16-515 Puńsk
Nr. 33 93540007 0070 0000 0198 0008
SWIFT / BIC kodas: POLU PL PR

Lenkijos lietuvių draugijos sąskaita:

BS Sejny, ul. Marchlewskiego 1, 16-500 Sejny
Nr. 23 93540007 0000 0000 0198 0002
SWIFT / BIC kodas: POLU PL PR

RUCH S.A. vykdoma prenumerata

Spausdinto leidinio prenumeratą galima užsakyti
tiesiogiai interneto tinklapyje www.prenumerata.ruch.com.pl.
Kilus klausimų, prašom rašyti el. p. adresu prenumerata@ruch.com.pl arba skambinti
„RUCH“ Klientų aptarnavimo centrui tel. 22 693 70 00 arba 801 800 803 (darbo dienomis 7-17 val.).
Skambučio kaina priklauso nuo operatoriaus.

Zrealizowano dzięki dotacji Ministra Administracji i Cyfryzacji.

Projektą iš dalies remia Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas (26-27 psl.).

Ministerstwo
Administracji
i Cyfryzacji

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Mieli skaitytojai!

IRENA GASPERAVIČIŪTĖ

Tik ką sugrįžau iš Pasaulio lietuvių bendruomenės XV Seimo. Seimuose dalyvauju, atrodo, nuo 1997 m. Tik praėjusios kadencijos Seime (2012 m.) nebuvo. Taigi per 18 metų turėjau galimybę stebėti PLB keitimosi dinamiką. Dar 1997-ųjų Seime branduolį sudarė vadinamieji dipukai, t. y. tarpukario Lietuvos išugdyta, 1944 m. iš tėvynės pasitraukusi inteligentija. Jeigu reikėtų juos kaip nors apibūdinti, sakyčiau, kad jų skiriamasis bruožas buvo idealizmas ir tautiškumas – juk jie auklėti tų pačių mokytojų, kurie užaugino Lietuvos partizanus! Beje, man tuomet nepalyginamai jaunesnei amžiumi ir mažesnės patirties labai lengva buvo su jais užmegzti ryšį, nes jie puikiai išmanė mūsų, etninių žemių, istoriją, žinojo mūsų aktualijas. Taigi iš pusės žodžio galima buvo vieniems kitus suprasti, nepaisant amžiaus skirtumo.

Praėjo 18 metų nuo mano pirmojo PLB Seimo. PLB pasikeitė iš esmės, sakytumėm, eina su laiko dvasia. Senųjų išeičių, vadinamųjų dipukų, galima sakyti, nebėliko, kai kurie jų vaikai dalyvauja Bendruomenės veikloje, bet jie sudaro mažumą. Šiuo metu PLB branduolys ir esmė – per 25 nepriklausomybės metus dėl įvairių priežasčių iš Lietuvos išvykę žmonės. Jei reikėtų kaip nors juos apibūdinti, tai stebėdama PLB Seimo posėdžius pasakyčiau, kad jie žymiai liberalesni nei ankstesnieji dipukai. Aštuoni iš devynių liepos 17 d. į PLB valdybą išrinktų narių – naujieji emigrantai. PLB pirmininke tapo Vokietijoje gyvenanti Dalia Henke. Sveikiname pirmininkę ir linkime sėkmės!

Mieli skaitytojai, atiduodame Jums į rankas netipišką „Aušros“ numerį. Šį kart leidinyje daugiau spalvų, nuotraukų, „Aušrą“ galima daugiau pasižiūrėti, o mažiau skaityti. Juk vasaros spalvos ir vasarą vykstantys renginiai žavūs.

Geros Jums vasaros, puikių atostogų!

Seinai uždirbo mažų mažiausiai 18 mln. zlotų

PETRAS MAKSIMAVIČIUS

Lietuvos Respublikos konsultantas Seinuose 2013 m. liepos 13 d. surengė verslo forumą „2014–2020 metai – naujas šansas ekonomikos vystymui Lietuvos ir Lenkijos pasienyje“. Noriu priminti kai kurias tuomet išsakytas mintis, kadangi praėjus keleriems metams jos toliau aktualios. Neseniai paskelbti duomenys rodo, kad Palenkės vaivadijoje smunka turizmo verslas ir niekaip nerandama sprendimų, kurie galėtų šias tendencijas sustabdyti. Prieš dvejus metus apie tai buvo kalbama, tačiau nelabai kas suskubo ekspertų išvadomis pasinaudoti.

Konsulato surengtame forume dalyvavo Lietuvos ūkio ministerijos viceministras Marius Skarupskas ir Lenkijos ūkio ministerijos viceministras Andrzej Dycha (Andrzej Dycha), Lietuvos diplomatai, verslininkai, įvairių ekonomikos sričių ekspertai. „Žiburio“ mokyklos sporto salėje vyko darbo grupių posėdžiai. Juose bandyta nustatyti problemas, kurias išsprendus pagerėtų Lietuvos ir Lenkijos pasienio žmonių gyvenimo kokybė, daugėtų darbo vietų, mažėtų jaunų žmonių emigracija. Kalbėta apie turizmo verslą, prekybos plėtojimą, verslo infrastruktūros gerinimą bei savivaldybių abipus sienos bendradarbiavimą. Pastaroji darbo grupė diskutavusi, kaip paskatinti Lietuvos ir Lenkijos pasienio savivaldybių bendrą regiono plėtros strategijų kūrimą.

Diskutuojant šios grupės moderatorius, Lietuvos regioninio tyrimo instituto prezidentas dr. Rimantas Dapkus savivaldybių atstovams įrodė, kad ligi šiol abiejų šalių pasienio

savivaldybės nevykdo jokių bendrų regioninio (stambaus) masto projektų, stinga platesnio, regioninio masto, todėl visi įgyvendinami projektai neduoda apčiuopiamos naudos čionykštėms bendruomenėms.

Nepriklausomas verslo ir turizmo projektų ekspertas Džiugas Vaičiūnas aiškino, kad šioje srityje mūsų krašte labai daug neatliktų darbų. Pasak jo, reikia keisti požiūrį, jog turizmu besiverčianti institucija gali savarankiškai egzistuoti ir sėkmingai plėsti savo verslą. „Aš žinau, kad netoliese yra Vygrių nacionalinis parkas, bet atvažiavęs ką aš ten veiksiu visą savaitę?“ – retoriškai klausė. Jo nuomone, pasiūla atrodytų kitaip, jeigu Vygrių nacionalinis parkas kviesėtų esant progai apsilankyti Punske, pernaktoti „Lietuvių namuose“ ir paviešėti Lazdijuose. Tačiau tam reikia platesnio požiūrio į visą regioną,

Seinų seminarijos rūmai

Petro Maksimavičiaus nuotr.

Petro Maksimavičiaus nuotr.

Verslo forumo dalyviai. 2013 m.

jo kultūrą, kalbinę aplinką. Kai tai pasikeis, tuomet ir ateis papildomi pajamų šaltiniai, atsiras daugiau užimtumo, mažės nesutarimų.

Šios mintys atrodo labai logiškos ir joms įgyvendinti nereikia didelių investicijų, tik pakeisti mąstymą. Kartais girdžiu klausimą: o kokią Seinų gyventojams naudą davė tai, kad nuo 1994 m. čia veikia Lietuvos konsulas? Visada pateikiu patį paprasčiausią ir visiems suprantamą atsakymą. Iki Lietuvos ir Lenkijos prisijungimo prie Šengeno erdvės kiekvieną dieną konsulas išduodavo apie 50 vizų užsieniečiams. Kiekvienas iš jų Seinuose išleisdavo mažų mažiausiai 100 zlotų (nuotraukoms, draudimui, maistui, nakvynei). Vadinasi, kiekvieną mėnesį (20 darbo dienų) išleisdavo apie 100.000 zł, per metus 1.200.000 zł, o per 15 metų konsulato dėka Seinams „paliko“ 18 mln. zlotų. Štai ir turime labai apčiuopiamą naudą, apie kurią mažai kas pagalvoja. Galėtumėme skaičiuoti toliau, kiek lėšų per metus Seinams pritraukia „Žiburio“ mokykla ir „Lietuvių namai“,

kur taip pat dažnai lankosi ekskursijos iš Lietuvos, meno kolektyvai, oficialios delegacijos. O kokios sumos lėšų atkeliautų, jeigu būtų plačiai atvertos buvusios Seinų kunigų seminarijos durys ir šių rūmų dabartinė administracija kviestų susipažinti su itin reikšmingu buvusiu lietuvių tautinio atgimimo centru? Ir čia Lietuvos institucijos neabejotinai ištiestų pagalbos ranką. Prisimenu neseniai Seinuose vykusią lituanistų konferenciją, kurios metu jos dalyviai iškėlė idėją seminarijos rūmuose įrengti „lituanistinį kambarį“, kurį aprūpintų medžiagomis, informacija apie čia besimokusius iškilus lietuvių literatūros, politikos, meno atstovus. Seinams tai nieko nekainuotų, o netiesioginės pajamos, man atrodo, būtų didelės.

Neseniai paskelbti duomenys rodo, kad turistų srautai Palenkės vaivadijoje mažėja, nors investuota daug Europos Sąjungos fondų lėšų turizmo infrastruktūrai pagerinti. Padaugėjo viešbučių, nutiesta daugiau kelių, įrengtos poilsiavietės, daug investuota į reklamą, bet šiame regione

turistai ilgai neužsibūna. Kodėl? Todėl, kad ilgiau kaip tris dienas nėra čia ką veikti. Būtent tai ir minėjo forumo metu turizmo projektų ekspertas Džiugas Vaičiūnas. Reikia platesnio požiūrio į visą regioną. Jeigu Seinus aplankyti kviečiamam turistui bus siūloma taip pat smagiai praleisti laiką Lazdijų hipodrome ir užsukti į Veisiejus, tai galbūt jis ir suplanuos visą savaitę praleisti šiame krašte. Jeigu ne – keliaus toliau. Tas pats su turistais, kurie pasiekia Veisiejus ar Kapčiamiestį. Taigi šioje srityje mūsų krašte labai daug neatliktų darbų. Juk nepakanka vien reklamuoti, kad Suvalkų krašte galima aptikti kalbų ir kultūrų įvairovę, suvalgyti lietuviškus cepelinus. Taip, cepelinus suvalgyti galima, tačiau eksponuoti „įvairovę“ vis dar vengiama. Turistų srauto mažėjimas gal pagaliau ir šioje srityje privers kitaip pasižiūrėti į bendrą paveldą ir istoriją, kurios, man atrodo, bijoti jau nereikėtų.

Ryčio Milkinto angelai Punsko „Senosios klebonijos“ muziejuje

NASTUTĖ SIDARIENĖ

Valdo Žilionio nuotr.

Petro Budzeikos nuotr.

Ar sutikai kada nors angelą? Ar žinai, kaip jis atrodo, kur gali gyventi, kur pasislėpti nuo žmonių akių? Tikriausiai labai įsivaizduoji, nors nupieštą galbūt ne kartą esi matęs. O gal teko ir susitikti akis į akį? Jeigu nieko panašaus nenutiko, kviečiame į medinių angelų parodą. Ji birželio 30 d. iškilmingai atidaryta Punsko muziejuje „Senoji klebonija“.

Parodos atidaryme dalyvavo nemažai punskiečių. Angelų autorius Rytis Milkintas atvyko iš Šiaulių. Jam vos 20 metų. Jis dar tik pirmojo kurso studentas, o jau surengęs keliolika parodų. Ryčio drožiniais susižavi kiekvienas.

Maži ir didesni angeliukai saugo ne tik žmones. Jie pralenda pro senų durų raktų skylutę ir saugo mūsų tautos praeitį. Jei kas panorėtų,

angelas savo raktu galėtų atrakinti duris į senolių sielas. Kitas angeliukas su paukščiu kyla į gerumo ir doros viršūnes. Ryčio drožiniai žavi, stebina ir stulbina.

Prieš trejus metus Ryčiui suteiktas tautodailininko vardas, tačiau Tautodailininkų sąjungos pažymėjimą jis gavo tik sulaukęs aštuoniolikos. Šiuo metu tai jauniausias Lietuvos tautodailininkų sąjungos narys.

Rytis Milkintas, mamai padedant, Šiauliuose įkūrė savo angelų muziejų. Kolecionavo juos nuo ankstyvos vaikystės. Daug ir įvairių angelų gyvena jo muziejuje: didelių, mažų, spalvotų, juodų, pagamintų iš visokiausių medžiagų ir

įvairiais būdais, bet visi su gerom intencijom, kaip ir dera šioms būtybėms.

Ryčio Milkinto angelų paroda veiks iki š. m. liepos pabaigos. Kviečiame visus lankyti šią ir kitas muziejuje veikiančias parodas.

Valdo Žilionio nuotr.

Punsko „Dzūkija“ atstovavo Lietuvai Latvijoje

BOŽENA BOBINIENĖ

Punsko lietuvių kultūros namų „Dzūkijos“ choro dalyviams labai retai tenka kartu stebėti saulėtekį. Š. m. birželio 26-osios ankstyvą rytą buvo proga pro riedančio autobuso langus žiūrėti į javų, kukurūzų laukus ir pievas gaubiantį rūką ir iš jo išnyrančią skaisčią saulę. Tą rytą skubėjom į Alytų. Mat ten mūsų laukė kitas autobusas su Alytaus kultūros ir komunikacijos centro choro „Varsa“ dalyviais ir mūsų bendru vadovu Vidu Simanausku. Toliau keliavome visi kartu, o kelionės tikslas buvo Latvijos sostinė Ryga.

Nusidanginome į Latviją, nes birželio 25–28 dienomis šios šalies sostinėje ir kituose miestuose (Jūrmala,

Eisena Rygos senamiestyje

Finalinis koncertas

Sigulda, Cesis, Tukums, Ogre ir Bauska) vyko VIII Šiaurės ir Baltijos šalių chorų festivalis 2015. Mes, punskiečiai, susijungę su alytiškiais, šioje šventėje atstovavome Lietuvai. Be mūsų jungtinio choro su „Varsos“ vėliava, renginyje dalyvavo dar keliolika Lietuvos chorų, tarp jų – reprezentacinis Šiaurinių valstybinių kamerinis choras „Polifonija“ (vad. Tomas Ambrozaitis).

Su visais šventės dalyviais pirmą kartą susitikome Rygos

senamiestyje. Čia, prie plačiosios Dauguvos upės krantų, visi chorai išsirikiavo atstovaujimų valstybių tvarka. Margaspalvėje eisenoje su savo šalių ir chorų vėliavomis senamiestio (Vecrigas) gatvelėmis iki Laisvės (Brivibas) paminklo žygiavom kartu su Estijos, Suomijos, Norvegijos, Danijos, Islandijos, Švedijos ir, aišku, gausiausiai atstovaujamos Latvijos dainininkais. Susirinkę aikštėje visi šventės dalyviai buvo pasveikinti aukščiausiosios Latvijos valdžios, kartu sugiedojo Latvijos himną. Po to reikėjo imtis darbo – juk po dvejų dienų mūsų laukė bendras koncertas. Reikėjo pradėti repetuoti Mežaparka didžiojoje estradoje.

Šeštadienį, birželio 27-ąją,

Boženos Bobinienės nuotr.

„Tekta teka šviesi saulė“. Diriguoja Tomas Ambrazaitis

tarptautinis kelių tūkstančių dalyvių choras išsisklaidė po visą Latviją. Dieną visi lankėme įžymias vietas, o vakare atskiruose miestuose dalyvavome įvairiuose koncertuose. „Varsa“ atsidūrė Tukums miestelyje. Važiuodami ten iš Rygos, pakeliui užsukome trumpam į Jūrmalos parkrantę pasisveikinti su Baltija. Oras buvo nuostabus, tad labai apgailestavom, kad tik akimirkai galėjom įbristi į jūros vandenį. Tačiau mūsų nusivylimą nustelbė Tukums miestelio kultūros centro darbuotojų malonus priėmimas ir globa. Aplankę miestelį, papietavę, išklausę Danijos choro (vad. Eriks Bjerns-Lunds) puikų koncertą evangelikų liuteronų bažnyčioje, nukeliavome į užmiestyje esančią Durbės estradą, kur turėjo vykti finalinio VIII Šiaurės ir Baltijos šalių chorų festivalio koncerto preliudija (mat čia buvo atliekamas sutrumpintas finalinio koncerto

repertuaras). Pirmą koncerto dalis buvo skirta latvių ansambliečiams – jie ne tik dainavo savo dainas, bet ir šoko latvių tautinius šokius. Po to nešini pievų gėlių puokštėmis į sceną įėjome ir mes – kitų tautų atstovai. Dainavome po vieną kiekvienos šalies dainą. Lietuviškai atlikome „Tekta teka šviesi saulė“. Dirigavo „Varsos“ ir „Dzūkijos“ vadovas Vidas

Simanauskas. Jam tai buvo didžiulė staigmena, nes apie šią garbingą funkciją sužinojo tik per repeticiją, tačiau savo „tarptautinę pareigą“ atliko puikiai. Iki koncerto pabaigos belikvos keli šokiai ir finalinis festivalio kūrinys „Carmina Burana“, kai staiga dingto elektra. Užgeso prožektoriai, nutilo mikrofonai. Tačiau latviai nepasimetė ir nesuglumo, o iškart pradėjo dainuoti savo liaudies dainas a cappella, dėkojo chorų vadovams. Beje, taip pat staiga elektra ir atsirado – kaip tik tuo metu, kai turėjome dainuoti numylėtą latvių tautos dainą „Put vejini“. Pasibaigus koncertui, chorai jau skirstėsi nuo scenos, bet įsisiautę latvių šokėjai ir žiūrovai dar ilgai šventė Durbės estradoje.

O mes nudardėjome į Rygą. Mat nuo pat ryto mūsų laukė kelių gerų valandų repeticija Mežaparka didžiojoje estradoje ir finalinis koncertas.

Penktadienio popietę estradoje teko pašalti (buvo apsiniaukę ir vėsu), o sekmadienis jau pasitiko mus kaitria saule. Scena virto karšta keptuve. Gelbėjomės nuo karščio

Jono Budzeikos nuotr.

Šventei pasibaigus Mežaparka estradoje

kaip įmanydami: prisidengdami skaromis, natų sąsiuviniais, tačiau ir taip nepavyko – visi gražiai nudėgėme, koncertavome raudonais veidukais. :) Repeticija truko nuo 9 iki 14 val. Visiems choristams didžiulis iššūkis buvo „įvaldyti“ repertuarą svetimomis kalbomis, o dirigentams – suvaldyti įvairiakalbių dainininkų beveik septyniatūkstantinę minią, todėl kiekvieną dainą kartodavome po kelis sykius. Ypač sunku buvo įskaityti norvegų, danų, suomių dainų žodžius. Kai kurie dirigentai tiesiog mokė mus tarti frazes. Repeticija labai užtruko ir iki jos galo estradoje pasiliko tik patys ištvermingiausi, profesionalūs choristai.

Taigi visą sekmadienį praleidome Rygos priemiesčio miške. Aplinkui jutome šventinį šurmulį, grožėjomės Šiaurės ir Baltijos šalių tautiniais drabužiais bei merginų ir moterų nupintais nuostabiais vainikais, kurie vienas už kitą buvo gražesni, įdomesni, įmantresni. Dėl to vėliau ir scenoje buvo labai spalvinga ir gaivu.

Finalinis koncertas prasidėjo 17 val. Į estradą žygiavome išsiri-
kivę balsais (pirmaisiais, antraisiais:

sopranais, altais, tenorais, bosais) iš visų jos pusių, todėl įėjome į sceną, skambant latvių vokalinės grupės „Cosmos“ bei būgnų ir dūdų muzikos grupės „Auli“ atliekamam kūrinii, labai iškilmingai ir tvarkingai.

Suėję į estradą, dainavome visiems labai patikusią, ritmišką vokalinės grupės „Cosmos“ užvestą dainą „Vindo“, kurią dirigavo Romans Vanags (vėliau, jau po koncerto, teko girdėti ne vieną dalyvį niūniuojant būtent šį kūrinį – tikrai jis „įkrito“ į ausį). Po to dainavome po dvi kiekvienos šalies dainas. Lietuviškai atlikome „Tekta teka šviesi saulė“ (dirigavo Tomas Ambrazaitis) ir „Kur giria žaliuoja“ (dirigavo Regina Maleckaitė). Finalo kulminacija buvo Carlo Orfo kantata „Carmina Burana“ – sudėtingas operos kūrinys, kur visiems dainininkams iššūkis buvo suderinti greitą tempą ir „ištraukti“ labai aukštas natas. Visiems atlikėjams: jungtiniam tarptautiniam chorui, berniukų chorui, pučiamųjų orkestrui „Riga“ ir puikiems solistams Ingai Šlubovskai ir Rihardsui Millersui dirigavo charizmatiškas Latvijos nacionalinės operos dirigentas Mārtiņš Ozoliņš. Kūrinį „ilustravo“ latviška šiuolaikinių šokių grupė.

Koncerto metu buvo sugiedoti Latvijos, Suomijos, Europos Sąjungos himnai bei pirmaisiais (1995) festivalio metais atlikta latvių daina „Put vejini“, vadovaujant visiems šventės dirigentams.

Pasibaigus koncertui, į dangų nuskriejo taip kruopščiai ir gražiai nupinti moterų vainikai. Galbūt šitaip dalyviai vieni su kitais dalinosi savo šiai šventei skirtais ir nuveiktais darbais, linkėjimais, išpuščiais.

Šiaurės ir Baltijos šalių festivalis Latvijoje apsuko 20-ies metų tradicijos ratą. Tai čia, Rygoje, 1995-aisiais vyko pirmoji tokia šventė. Po to ji nukeliavo į kitas šalis: Švediją, Norvegiją, Lietuvą, Islandiją, Suomiją. Šis festivalis savo forma primena Lietuvos Dainų šventę (ypač finalą Vingio parke), tačiau skiriasi tautų, kalbos, kultūros, tautinių drabužių, dainavimo būdo požiūriu. Dėl to šventė buvo labai spalvinga ir įdomi.

Nepaprastai smagu buvo dalyvauti tokia renginyje, jaustis estradoje esančios minios, kurią sieja numylėta Baltijos jūra, dalimi, kartu dainuoti lietuviškas ir kitų tautų dainas.

Boženos Bobinienės nuotr.

Dėkojame gerb. vadovui Vidui Simanuskui už suteiktą galimybę dalyvauti Baltijos šalių šventėje Latvijoje ir transportą, Punksko LKN direktorei Astai Pečiulienei už organizacinį darbą, Punksko valsčiaus viršaičiui už transportą. Nuoširdžiai ačiū Lenkijos administravimo ir skaitmeninio ministerijai už paramą.

„Džukijos“ choro dalyviai

Jūrmaloje prie Baltijos

Ansamblių sąskrydis 2015

Birželio 28 d. Burbiškių kaime prie Galadusio ežero įvyko tradicinis ansamblių sąskrydis, kuriame dalyvavo 10 mūsų krašto ansamblių ir „Prūsai ilgi ūsai“ iš Lietuvos. Renginį rėmė Lenkijos administravimo ir skaitmeninimo ministerija. Jį suorganizavo Lenkijos lietuvių draugija.

Punsko lietuvių kultūros namų vaikų liaudies meno studija „Puniukai“

Punsko Kovo 11-osios licėjaus šokių grupė „Šalčia“

Lenkijos lietuvių draugijos Suvalkų skyriaus ansamblis „Ančia“

Seinų „Lietuvių namų“ liaudiškos muzikos kapela „Šalcinis“

Lietuvių šv. Kazimiero draugijos vyrų kvartetas

Vidugirių kaimo kapela

Punsko senjorų klubo ansamblis „Tėviškės aidai“

Vidos Baranauskaitės nuotr.

Punsko lietuvių kultūros namų šokių grupė „Vyčiai“

Aldonos Jonušonytės nuotr.

Punsko lietuvių kultūros namų kapela „Klumpė“

Vidos Baranauskaitės nuotr.

Seinų „Lietuvių namų“ vokalinė grupė „Intro“

Vidos Baranauskaitės nuotr.

Liaudiškos muzikos kapela iš Klaipėdos „Prūsai ilgi ūsai“

Vidos Baranauskaitės nuotr.

Visų ansamblių bendra daina „Saulutė nusileido, mėnulis užtekėjo“

Aldonos Jonušonytės nuotr.

Padėka Birutei Žukauskienei

Vidos Baranauskaitės nuotr.

Renginio žiūrovai

Vidos Baranauskaitės nuotr.

Mindauginės Seinuose

DALIA ASTRUSKIENĖ

Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo dienos minėjimas vyko š. m. liepos 4 d. Seinų lietuvių „Žiburio“ mokyklos aikštėje. Tai jau aštuntoji šventė, surengta rėmėjų – Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos ir Lenkijos Respublikos administravimo ir skaitmeninio ministerijos – lėšomis. Renginio partneris – Lietuvos Respublikos konsulas Seinuose.

Šventę pradėjome „Tautiška giesmė“, kurią didingai sugiedojo visi dalyviai, žiūrovai ir atvykę savivaldybių įstaigų, organizacijų ir mokyklų atstovai. Koncerto metu pasirodė: Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegijos ir Girionių bendruomenės liaudiškos muzikos kapela „Laumena“, vad. Vladas Daknys, Birštono kultūros centro kapela „Lendrūnas“, vad. Algimantas Jazbutis, Lenkijos lietuvių šv. Kazimiero draugijos vyrų kvartetas, vad. Gediminas Nevulis, Seinų „Lietuvių namų“ liaudiškos muzikos kapela „Šalcinis“, vad. Vytautas Gavutis, ir vokalinė grupė „Intro“, vad. Juozas Pileckas. Antrojoje renginio dalyje koncertavo Birštono kultūros centro pramoginės muzikos grupė „Solo Plius“, vad. Algimantas Jazbutis, Anykščių kultūros centro vyrų vokalinis ansamblis „Varius“, vad. Rimvydas Griauzdė, Lazdijų kultūros centro estradinė grupė „Kryžkelė“, vad. Viktoras Safronovas. Ypatingo žiūrovų dėmesio susilaukė vakaro žvaigždė Steponas Januška, ilgametis popgrupės „Studija“ vokalistas.

Renginio metu atidaryta fotografijų paroda „Kražių portretas“, kurią galima nemokamai lankyti iki š. m. rugpjūčio 9 d.

Seinų „Lietuvių namų“ liaudiškos muzikos kapela „Šalcinis“

Tado Bagdonavičiaus nuotr.

Liaudiškos muzikos kapela iš Kauno „Laumena“

Tado Bagdonavičiaus nuotr.

Anykščių kultūros centro vyrų vokalinis ansamblis „Varius“

Tado Bagdonavičiaus nuotr.

Renginio žiūrovai

Birštono muzikos grupės „Solo Plus“ smuikininė

Steponas Januška

Nuoširdžiai dėkojame Statybinių medžiagų centro „Importex“ savininkams Teresei ir Petručiui Černeliams bei Viešosios įstaigos Nemuno euroregionas Marijampolės biuro direktoriui Gintarui Skamaročiui, kurių dėka galėjome nupirkti naujus tautinius kostiumus kapelos „Šalcinis“ vyrams.

Birštono kultūros centro kapela „Lendrūnas“

„Tautiška giesmė“ aplink pasaulį

Punskas

Petro Maksimavičiaus nuotr.

Seinai

Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dieną, liepos 6-ąją, visame pasaulyje skambėjo Vinco Kudirkos „Tautiška giesmė“. Lietuvos himną giedota taip pat Punske ir Seinų krašte. Punske susiburta prie Lietuvių kultūros namų (kartu su punskiečiais giedojo žygeiviai ir dviratininkai iš Lietuvos), Seinuose – prie vyskupo ir poeto Antano Baranausko paminklo, Suvalkuose – Lenkijos lietuvių draugijos Suvalkų skyriaus patalpose. Mūsų krašto atstovai giedojo „Tautišką giesmę“ taip pat kartu su tautiečiais, susirinkusiais ant Rudaminos piliakalnio, kur, pasak legendos, ir buvo karūnuotas Mindaugas.

Petro Maksimavičiaus nuotr.

Rudamina

Petro Vitkausko nuotr.

Omūtės Škarmulienės nuotr.

Petro Vitkausko nuotr.

Suvalkai

Iš Omūtės Virbylienės albumo

Omūtės Virbylienės nuotr.

Tą vakarą, kai plukdėme vainikus...

JURGITA STANKAUSKAITĖ

Šių metų birželio 20 dieną Pramogų ir poilsio centre „Šilainė“ šventėme Jonines, rečiau vadinamas Rasos arba Kupolės švente. Šiandien jos šiek tiek kitaip švenčiamos nei prieš keliolika ar keliasdešimt metų. Remiantis vyresnių žmonių prisiminimais, kadaise Joninės siejosi su paežerėje degančiais laužais, vainikų plukdymu, dainomis, armonika ir kitomis linksmybėmis. Jos nebuvo paremtos senosiomis apeigomis. Dabar Joninės turi naują veidą, kurį ne iki galo visi suprantame arba tiesiog nenorime suprasti. Šį kartą neatpasakosiu vidurvasario šventės apeigų eigos, nes visa tai, kas vyksta Rasos šventės vakarą, reikia pajusti kiekvienam pačiam. Tiesiog pabandysiu atsakyti į kelis dažniausiai keliamus klausimus, susijusius su Joninėmis.

KODĖL RASOS, ARBA KUPOLĖS, ŠVENTĘ VADINAME JONINĖMIS?

Šventės pavadinimas Joninės atsirado gana vėlai. Jį įvedė krikščionių bažnyčia, siekusi panaikinti senąją žmonių tikėjimą. Joninės buvo

Jurgio Černelio nuotr.

sutapatintos su šv. Jonu Krikštytoju, kuris krikštu apvalydavo žmones ir jie Dievo akyse tapdavo vėl skaisčius ir tyri. Iš tikrųjų dauguma mūsų švenčių turi senojo tikėjimo šaknis, o jų tradicijų šaltinis glūdi ikikrikščioniškuosiuose laikuose. Vėlgi galime klausti, kodėl būtent Rasos/Kupolės šventė susieta su Jonų ir Janinų diena? Ogi todėl, kad vidurvasario šventėje daugiausia dėmesio skiriama rasai –

vandeniui, teikiančiam gamtai atgavą, gyvybę, klestėjimą. Tikėta, kad jeigu šventės rytmetį bus didelė rasa, tai ir geresnio derliaus sulauksime. Visais laikais vandeniui buvo priskiriama stebuklinga galia, apvaisinanti žemę. Galima pasakyti, kad šiandien yra panašiai, tik viskas vyksta per kito (krikščionių) tikėjimo ritualus. Kaip paaikškinti Kupolės vardo pakeitimą Joninėmis? Minėtą laikotarpį gamta

Jurgio Černelio nuotr.

pasiekia aukščiausią klestėjimo tašką. Viskas žydi, žaliuoja, veši. Gamta prisodrinusi vandens, *kupina* gyvybės. Šia proga renkamos gydamosios, kvėpiančios ir kitos pasiskirties žolelės.

Taigi kaip vadinšime šią šventę, priklauso nuo mūsų pačių – ar pasinersime į senąją lietuvių kultūrą ir bandysime įsivaizduoti laikotarpio magijos ir burtų prasmę, ar pasiduosime trumpiausių vasaros naktų linksmybėms.

KODĖL MŪSŲ KRAŠTE JONINĖS VIS REČIAU ŠVENČIAMOS BIRŽELIO 23 DIENĄ? KODĖL PASIRENKAMA KITA DIENA?

Kartais pykstame, kad šventė nėra organizuojama būtent Joninių išvakarėse, taip, kaip buvo daroma visais laikais. Atrodo, kad ji netenka savo prasmės ir tada nenoriai dalyvaujame oficialiose Joninėse. Dažniausiai šventė organizuojama prieš birželio 23 dieną. Ji visada vyksta savaitgalį, šeštadienio vakarą. Kadangi Jonines sugretiname su Jonų ir Janinų vardinėmis, pasidaro nebeįdomu stebėti renginio metu atliekamas apeigas. Matyt, ne viską žinome apie Jonines. Palikime paviršutinišką informaciją ir pasidomėkime senų šaltinių žiniomis.

Kupolės laikotarpis prasidėjo prieš birželio 24 dieną. Teodoras Narbutas (garsus lietuvių istorikas romantikas, tautosakos ir kultūros tyrinėtojas, archeologas, inžinierius architektas) bene pirmiausia (1835 m.) yra rašęs, kad „lietuviai laikotarpį nuo gegužės 25 iki birželio 25 dienos pasiskirdavo Ladonai. <...> Paskutinė

Jurgio Černelio nuotr.

diena buvo Rasos šventė“. Vėlgi galime klausti, kas ta Ladona? Tai šventė, kuri pirmą kartą buvo aprašyta Kromerio kronikoje (1555 m.). Joje rašoma taip: „Ir mūsų laikais lietuviai, lygiai kaip ir latviai bei kuršiai, garbina Leda, arba Liada, apie Šv. Joną. Tada pagal seną prietaringą paprotį jie kaiso gėlėmis ir medžių šakomis visus šaltinius ir rankioja visokias žoleles, kurios turinčios gydyti nuo įvairių ligų“ (pagal Rimanto Balsio straipsnį „Joninės, Kupolės, Rasos?“). Pats žodis *leda* kartais aiškinamas kaip saulės laida. (Pastaba: Joninių išvakarėse visada einama saulės palydėti.) Vadinasi, mūsų krašte tinkamu laikotarpiu švenčiamos Joninės. Seniau žmonės šventė kelias savaites ir kiekvieną apėigų periodą vadino skirtingai, o mes viską suplakame į vieną vakarą. Ar tokiu būdu vėl mūsų šventinės apeigos netenka prasmės? Ieškodami atsakymo, eikime prie kito klausimo.

AR BLOGAI, KAD KIEKVIENAIŠ METAIS ATGAIVINAMOS JONINIŲ APEIGOS?

Nemanau, kadangi Rasos/Kupolės/

Joninių šventės metu visas apeigų procesas yra stilizuotas. Bandoma tik atkurti, pasimėgauti senosiomis tradicijomis ir papročiais. Šventės dalyviai sako, jog jie netiki jokiais senojo tikėjimo dievais, kurie minimi ir „garbinami“ iškilnių metu. Tai savotiškas „žaidimas“ ir bandymas įsivaizduoti senųjų lietuvių gyvenimo periodiškumą, vasaros ciklo svarbą bei atspirties dievybėse ieškojimą.

Šią dieną, tiksliau – vieną, vienintelį metų vakarą, galėtume dalyvauti gamtos ir žmogaus jungties spektaklyje, kuriame nėra nei scenos, nei aktorių. Smagu būtų, kad kiekvienas iš mūsų nors tą vakarą numestume scenos kaukes ir nusiprausę veidus pasinertume į nepatirtą simbolių ir apeigų pasaulį. Taip kaip rašęs Simonas Daukantas: „Prieš tą šventę ėjęs sviestas į šventas upis ir ežerus prausties ir mazgoties, idant jaunam taptum, ir kas visa atliko, kaip buvo įstatyta, tas radęsis vieną valandą didžiai išmintingu ir galėjęs regėti (paslėptus dalykus). Nebuvo kitos linksmesnės šventės, nesgi pagal pasakų tą rytą saulė šokus.“

Vasaros atodūsiai

VALDO ŽILIONIO NUOTRAUKOSE

Daugiau Valdo Žilionio nuotraukų bus galima pamatyti įsigijus jo kartu su Sigitu Birgeliu parengtą fotoalbumą, kurį rugpjūčio mėnesį išleis „Aušros“ leidykla.

Jonazolė

Vaikystės pieva

Saulėlydis

Saulės bučiny

Punsko pilnatis

Šešėlių žaismas

Mano kaimas

Alyvos danguje

Galiūnų šalyje

Pakibus ore

Pakvipo vasara

Sumedėjusi rožė

Mąstytojas

Grakštumas

Gegutės giesmė

Gyvenimas žiedais nuklotas

Vyrių pasitarimas

Mažylis

Medžioklė

Karalystėje

Griežk, žiogeli

Vasaros spalvos

„Ekspوناتai atgyja jaunimo rankose“

ALDONA VAICEKAUSKIENĖ

Taip pavadintas „Lietuvos muziejų kelio“ renginys, vykęs prie tautodailės muziejaus „Senoji klebonija“ Punske. Toks pavadinimas neatsitiktinis. Šio muziejaus ekspوناتai ir veikla susiję ir su jaunimu, ypač su Punsko mokyklų mokiniais, su kuriais daugelį metų tenka bendrauti per pamokas ir po jų. Moksleiviai yra atnešę į muziejų ne vieną ekspонатą. Prieš daugiau nei dešimtį metų per Punsko mokyklos šventę buvo organizuojamos senienų parodos, į kurias ekspوناتus sunešdavo mokiniai. Dalis jų buvo atiduodama į muziejų.

Nėriniai ant rėmų – ypatingi mūsų krašto tautodailės srities ekspوناتai. Jie į muziejų yra patekę jau per pirmąją Tradicinių audinių parodą 1996 metais. Tarp jų buvo B. Makauskienės iš Kreivėnų nunerta ant rėmų ir spalvotais siūlais siuvinėta lovatiesė, De-gutienės iš Vaičiuliškių baltais lininiais siūlais nerta staltiesė ir B. Batvinski-nės iš Punsko spalvotas kilimėlis.

Mokiniai stebi nėrimą ant rėmų

Laikui bėgant ekspوناتų daugėjo. Jų parinkę yra ir mokiniai. Įsimintiniausias A. Šimčikaitės kilimėlis su

juodame dugne įspūdingai išsiuvinėtomis gėlėmis. Paskutinis nėrinys tai vyro darbas. Jį padovanojo A. Kuosa iš Vaitakiemo. Jis nėrinį atliko maždaug prieš šešiasdešimtmetį. Nėrinių gamybos technika gerokai užmiršta, nors prieš daugiau kaip trisdešimtmetį ji dar buvo gyva mokykloje. Su mokiniais gaminome kilimėlius ir juos puošėme spalvotų siūlų bumbulais.

Pasinaudojus tautodailės dirbtuvių patirtimi, įranga ir medžiagomis Punsko mokykloje vėl galėjo atgyti ši technika. 2014/15 mokslo metais technologijos pamokų metu ir įgyvendinant projektą „Gimnazija – galimybių mokykla“ buvo kuriami nėriniai ant rėmų. Tai nedidelės staltiesės, kurios buvo eksponuojamos ir tarptautiniame konkurse „Jurgeli meistreliai“ (ir teigiamai įvertintos). „Lietuvos muziejų kelio“ Punske pagrindinis tikslas buvo suaktyvinti mokinius. Vieni demonstravo

Kuriami nėriniai ant rėmų

Iš Aldonos Vaicekauskienės albumo

Mokiniai lanko parodą

nėrimo technologiją, kiti atėjo pasižiūrėti. Kad nebūtų liūdna, kartu su „Alna“ visus linksmo ir mokiniai: grojo „Šalčinuko“ muzikantai ir dainavo sutartinių giedotojos „Saulalės“.

Tarptautinę muziejų dieną – gegužės 18-ąją – per Lietuvą nusidriekė projektas „Lietuvos muziejų kelias“. Birželio 12 d. jis pasiekė Punkską. Šis nacionalinis kultūros paveldo aktualinimo, kultūrinio turizmo plėtos ir modernių muziejinių iniciatyvų edukacinis projektas organizuojamas Lietuvos muziejų asociacijos.

Šiomet, atsižvelgdami į Lietuvos Respublikos Seimo sprendimą 2015-uosius paskelbti Etnografinių regionų metais, „Lietuvos muziejų kelio“ organizatoriai plėtoja temą „Liaudies meno grožis“, kurios renginiai yra įtraukti į Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą Etnografinių regionų metų minėjimo veiksmų planą. Projekte dalyvaujantys muziejai siūlo renginius, atskleidžiančius etnografinių regionų savitumą, kultūrinį palikimą, tradicijas. Ekspozicijų atnaujinimai, parodos, meniniai edukaciniai projektai, tradicinių amatų renginiai, susitikimai su tautodailininkais, liaudies meno sričių tyrinėtojais – tai tik dalis veiklos įvairovės, kurią

galės rinktis lankytojai, keliaujantys „Muziejų keliu“.

Šiomet tęsiamas 2014 m. pradėtas Lietuvos valstybės atkūrimo 100-mečiui skirtas penkerių metų „Lietuvos muziejų kelio“ ciklas – plėtojama lietuvių liaudies meno tema. 2016 m. bus populiarinami Lietuvos dvarai ir juose sukauptos vertybės, 2017 m. prisimenami Vasario 16-osios kūrėjai ir puoselėtojai, o paskutiniaisiais, 2018 m. – skatinama apmąstyti ir šiuolaikiškai išreikšti svarbiausius Lietuvos Respublikos pasiekimus.

Pirmą kartą 2012-aisiais, Muziejų metais, surengtas „Lietuvos muziejų

kelias“ į renginius sukviestė beveik 29 000 lankytojų. 2014 m. susidomėjusių skaičius išaugo net iki 54 000. Šiomet „Lietuvos muziejų kelio“ programoje dalyvauja 67 muziejai iš visos Lietuvos, visuomenei bus pristatyti 104 renginiai.

Džiaugiamės, kad ir Punksko „Senosios klebonijos“ muziejui buvo suteikta galimybė kartu su visa Lietuva dalyvauti „Muziejų kelyje“. Už šią galimybę turime būti dėkingi Lazdijų krašto direktorei. Ji pasiūlė įtraukti ir mūsų kraštą. Manome, kad įgyvendinome keliamus tikslus. Nėriniai ant rėmų – tai tikras liaudies meno grožis. Galime didžiuotis, nes tokių eksponatų artimiausiuose muziejuose nėra daug, o dar mažiau šiandien išmanančiųjų šią techniką. Labai džiugu, kad mokiniai tęsia savo senelių tradicijas. Štai Punksko gimnazijos III kl. mokinė Edita ryžosi atkartoti savo senelio Antano iš Vaitakiemio nunertą lovatiesę. Tai eksponatas, kurį autorius padovanojo praėjusiais metais renkant medžiagą apie Vaitakiemį. Juodame dugne trijų spalvų – geltonos, žalios ir raudonos – derinys. Tai vienintelis toks eksponatas. Vyrai retai imasi moteriško amato, bet jeigu jau ryžtasi, tai padaro savitai.

Kviečiu visus lankyti parodą ir linkiu, kad parodoje esantys eksponatai praturtintų jūsų pažinimo kelionę, suteiktų atradimo džiaugsmą.

Iš Aldonos Vaicekauskienės albumo

Prie „Senosios klebonijos“

Kodėl taip anksti reikėjo išeiti?..

EUGENIJA PAKUTKIENĖ

*Dar nesustok, širdie,
Dar nesakyk „Sudie“.
Juk Tave Dievas davė,
Kad Jam atsidėkotum
(Ir kuo ilgiau tarnautum)
Gerais darbais.
Ak nesustok, širdie!*

J. Šalčiūnas

Kai birželio 14-ąją visa Lietuva liūdėjo minėdama Gedulo ir vilties dieną, Punsko bažnyčios link minia žmonių lydėjo į gedulingą kelionę, mišias, o paskui į kapines mirusią jaunutę, vos 32-ųjų metų, mamą, žmoną, dukrą, draugę, mūsų krašto lietuvę Aliciją Stoskeliūnienę iš Vidugirių kaimo. Lydintiems sunku buvo patikėti, kad iš tikro tokiai jaunai moteriai teko atsisveikinti su šiuo pasauliu. Teko palikti artimuosius ir iškeliauti negrįžtamai. Koks žiaurus tas likimas, vieniems leidžias sulaukti gilioje senatvėje anūkų ir proanūkių, o kitus išplėšiantis iš vaikų glėbio. Ir čia jis nelauktai, netikėtai šeimai ir artimiesiems atėmė pagrindinį šeimos narį, palikdamas našlaičius vaikus, našlį vyrą, liūdinčius tėvus, uošvius, brolius, pusbrolius, giminaičius.

O juk galima buvo laimingai gyventi... Juk buvo bebaigiamas įrengti naujas gyvenamasis namas su visais patogumais, įsigyta daugiau žemės, nemažai investuota. Rodos, šeimai tai pagrindas sėkmingai gyventi.

Koks negailestingas tas likimas, taip įžūliai įskaudinęs darnią lietuvišką šeimą. Šiaip žmogus pajėgus visas naštas pakelti, parklupęs atsikelti, sugrįžti. Deja, iš mirties patalo atsikelti neįmanoma... Vien artimųjų sapnuose, mintyse gyvenama visada. Miela mama, žmona, dukra iš Anapilio siųs pagalbos, gėrio spindulėlius artimiesiems.

Josios brolis, dirbęs Norvegijoje, sako nujautęs nelaimę. Jis susapnavęs sesę, vieną einančią kažkoku tamsiu tuneliu sklindančios šviesos link. Jis jai sušukęs: „Sesut, kur eini? Neik, neiš-eik, sugrįžk!“ Tačiau ji lyg nenugirdusi ryžtingai nužingsniavo pirmyn, žiburėlio, šviesos link.

Trūksta paguodos, užuojautos žodžių nuraminti mamos ir žmonos netekusią šeimą, dukrą praradusius tėvus, uošvius. Tėvai sielvartaudami taria, kad niekam nelinkintys laidoti savo vaiką. Juk ne taip turėję būti... Sunkiausią naštą galima pakelti, tik ne skausmo ašaras, mirtį.

Visas Vidugirių kaimas ir apylinkė negali apsibrasti su mintimi, kad Stoskeliūnus ištiko tokia bailsi nelaimė, kad jau nesusitiks su jaunute kaimyne. O jie visada žavėjosi jaunos marčios vikrumu, darbštumu. Ji buvo didelis ramstis senatvėje paliegusiems uošviams.

Sunku apibrasti ir sergantiems uošviams Antanui ir Vitalijai, ir tėvams Antanui ir Irenai, kuriuos vardo bei

santuokos sukaktuvių dieną pasiekė tokia skaudi žinia. Visi laukė sugrįžtančios laimingos mamos su naujagimiu ant rankų. Deja, likimas tiesiog pasijuokė, palikdamas mažą našlaitį inkubatoriuje, o jo ir vyresnėlio (jau paauglio) mamą paguldęs į karstą...

Gyvenimas nestovi vietoje. Likusiems reikia toliau gyventi, išgyventi, apsiprasti, susitaikyti su netektim. Sakoma, laikas gydo žaizdas. Gydo, bet kodėl taip skauda?..

Labai gražų pavyzdį parodė jaunimas. Klasės draugai palaikė palūžusį, nusivylusį Alicijos sūnų Norbertą,

Alicija Stoskeliūnienė su sūnumi Norbertu

Iš Stoskeliūnų šeimos albumo

lankė jį ligoninėje, teikė paguodos ir stiprybės.

Nėr vietos, nėra kur nusiraminti velionės vyrui. Kur beėtų, ką bedarytų, visur mato jos rankų darbą. Pražydušios gėlės, vešlūs daržai, švarūs, tvarkingi namai. Kur bežvelgtum, visur jos įspaustos pėdos. Rodos, tik trumpam būtų išėjusi ir netrukus turėtų pareiti. Deja, iš tokios kelionės nesugrįžtama... Nors išvyko į prestižinės Balstogės ligoninės gimdymo skyrių, visi laukė jos sugrįžtant sveikos ir laimingos, atsitiko kitaip – po dviejų savaitių teko išeiti negrįžtamai...

Gyvenimas eina pirmyn. Likusiems reikia toliau gyventi, dirbti, mokytis, augti – dėl kitų, dėl savęs ir dėl mylimos mamytės, žmonos, dukrelės, marčios, sesers. Žaizda laikui bėgant pamažu apgis. Alytės parodytas darbštumo ir kruopštumo pavyzdys nenueis veltui. Ji tinkamu metu iš Anapilio atskris angelu sargu (galbūt sapnuose), sergės nuo nelaimių, nesėkmių paliktus našlaičius. Tuo reikia tikėti... Josios sūnus susapnavęs besišypsantią mamą prie jūros. Ji jam pasakiusi, kad pagaliau pamatė jūrą ir čia poilsiauja. Prašė nelūdėti ir nesilankyti dažnai kapinėse... Netekties akimirka Stoskeliūnų šeimą guodė kunigas Marius.

Sakoma, istorija mėgsta kartotis. Tačiau būtų gerai, kad tik geri dalykai kartotųsi. O dažnai būna, kad kas negera buvo – po kiek laiko tarsi sugrįžo. Prieš daugel metų Alicijos prosenelis paliko jauną našlę – jos prosenelę Rožę Sendaitę-Buračiauskienę iš Navinykų su pulkeliu vaikelių. Mažiausiam iš jų buvo vieneri, o būsimą Alytės močiutė Genutė tada buvusi paauglė. Vargo ir nepritekliaus laikotarpiu bei karo metu likusiems reikėjo kaip nors toliau gyventi ir dirbti. Lai daugiau istorija nekartoja panašių netekčių.

Alicija gimė 1983 m. kovo 13 d. Irenos (Palionytės) ir Antano Čarneckų šeimoje Sankūrų kaime. Užaugo su dviem jaunesniais broliais Adrijonu ir Dovydu. Kaimą pamėgusi pamilo

ir artimo sodžiaus bernelį Rimą. Ir jaunutė ištekėjo. Nuėjo į marčias vos trys kilometrai nuo namų, bet jau gretimam Vidugirių kaime. Stoskeliūnai užaugino sūnų Norbertą, kuris nuo mažens lankė Vidugirių mokyklą, vėliau baigė Seinų lietuvių „Žiburio“ gimnaziją. Mama ne kartą lankėsi mokyklose, domėjosi ir džiaugėsi sūnaus pasiekimais. O štai š. m. birželio 11 d. sūnui beveik jau baigiant Punsko Kovo 11-osios licėjaus pirmą klasę tarsi žaibas iš giedro dangaus trenkė neįtikėtina žiauri žinia: „Mirė mama“. Mama, mamytė, kuri mokėjo ir pagirti, ir tinkamai pabarti, sudrausti, kuri vis buvo šalia: ir bėdoje, ir džiaugsmo, ir vaikystėje, ir paauglystėje. Juk mama ir mažam, ir didesniajam – pats artimiausias žmogus... Turėjo sugrįžti laiminga, o štai jos jau nėra...

Šeima jautėsi laiminga, sulaukusi naujagimio, o štai po dviejų savaitių jauna mama, priglaudusi kūdikį vos pora kartų, turėjo išeiti visam laikui... Tai neteisinga. Taip staigiai nutrūkęs gyvenimas... Tai verčia pamąstyti, ar medicina tikrai visagalė. Ji pažangi, bet gali ne viską. Praeity moteris gimdydavo primityviomis sąlygomis namuose, padedant pribuvėjoms – patyrusioms kaimo moterėlėms. Dėl higienos stokos daug jaunų mamų mirdavo, vaikai palikdavo našlaičiai. Neįtikėtina, kad ir dabar taip gali atsitikti... Juk medikai prailgina gyvenimą ne vienam vyresnio amžiaus žmogui, o čia buvusi jauna moteris.

Likimas išplėšė iš šeimos glėbio jaunutę mylimą mamą ir žmoną. Kiek bešauksi, neprišauksi... Netektis nepaprastai skaudi, o jei ji netikėta ir ne laiku – dar baisesnė ir skaudesnė. Ji sukrėtė visą mūsų visuomenę. Didžiulė minia žmonių dalyvavo gedulingoje procesijoje. Į kapines visi lydėjo su skausmu širdyse ir klausimu lūpose: „Kodėl taip anksti jaunam žmogui reikėjo išeiti?..“ Linkime šeimai stiprybės ir ištvermės tokią sunkią netekties akimirka.

Lydint velionę pagerbė ir josios, ir sūnaus draugai. Jaunos draugės, mamos, žmonos, dukros karstas ir kapas buvo apipilti gėlėmis. Nuo mažumės kaimynė ir draugė Dalia Nevulytė-Pečiulienė suorganizavo su Punsko licėjaus moksleiviais eiseną su gėlėmis šalia karsto.

Su Alicija Čarneckaite-Stoskeliūniene gražiai sutarė josios draugės. Štai keletas jų prisiminimų.

„Su Alicija susipažinome mokykloje. Mūsų bendravimas buvo kupinas pasitikėjimo, juoko ir žaidimų. Pamenu, kaip pradėjome lankytis viena pas kitą. Tuomet nuodugniai pertvarkėme savus kambarius. Suaugusios išsiskyrėme, nužygiavome savais keliais. Visuomet atminsiu ją kaip šilumos, ambicijų kupiną žmogų, vis ieškančią ir surandantį brolišką sielą. Buvai nuostabi draugė. Pasiliksi mano atminty amžinai. Prisiminsiu Tave kaip mielą, simpatišką, besišypsantią. Geriausi metai buvo kartu praleisti mokykloje.“

„Man Alicija atminty pasiliks kaip žmogus, kuris niekada neparodė blogų emocijų, pykčio. Visada besišypsanti, pilna energijos, darbšti ir šilta. Labai jautri. Ne kartą jos veidu riedėjo ašara, kai scenoje matydavo savo sūnų Norbertą (lyg būtų žinojusi, kad jau nedaug tokių akimirkų likę patirti) ir kai pasakodavo, ką išgyvenusi, tikrai tikėdama, jog viskas, kas bloga, jau toli...“

„Aš Aliciją visad prisimenu kaip linksma, su nuoširdžia šypsena žmogų. Ji visad buvo pasiruošusi padėti, pasakyti gerą žodį. Visiems jos labai trūks.“

„Aš ryškiausiai prisimenu Aliciją iš darželio laikų. Lankėme Krasnavo mokyklą. Kas rytą Alicija širdingai sveikindavosi kiekvieną atvykstantį į darželį draugę. Kiekviena naujai atvykusi mokinukė paskėsdavo jos glėbyje ir galėjo pasijausti kaip laukiama viešnia, pasveikinta šiltu žodžiu. Tai, manau, atspindėjo Alicijos charakterį. Ji buvo nuoširdi, giedra ir besišypsanti. Manau, šios iš jos sklindančios šilumos artimiesiems labai trūks. Stiprybės ir kantrumo, vilties josios šeimai.“

ŽEMĖS ŪKIO KONSULTAVIMO PASLAUGOS:

- individualios žemės ūkio technologijų srities konsultacijos,
- paraiškos dėl išmokų,
- agrarinės aplinkosaugos srities paraiškos ir planai,
- paraiškos ir verslo planai gauti Europos Sąjungos finansavimą pagal programą PROW 2015-2020,
- verslo planai gauti paskolas,
- ūkio pritaikymas prie Europos Sąjungos reikalavimų (CROSS-Compliance).

PAPILDOMOS PASLAUGOS:

- vertimai (lietuvių, lenkų, anglų kalbos);
- pagalba užmezgant kontaktus, vertimai ir tarpininkavimas bendradarbiaujant Lenkijos ir Lietuvos įmonėms.

mgr. inž. Vytautas Vincentas Račius
 Žemės ūkio konsultantas
 Agrarinės aplinkosaugos konsultantas
 Leidimo nr. 100/0042/08
 Sūduvos g. 7
 16-515 Punkskas
 Tel. +48 87 5161 762
 Mob. +48 725 180 115
 El. paštas witoldracis@onet.pl

Gerbiamas Jurgi Slovikai!

Nuoširdžiai sveikiname Jus garbingo 75-erių bitininkavimo metų jubiliejaus proga. Dėkojame už indėlį ir nuveiktus darbus garsinant Punksko krašto bitininkystę. Linkime visokeriopos sėkmės, ilgų bitininkavimo metų ir daug sveikatos. Tegul bitelių dūzgimas ir saldaus medaus lašas sveikins Jus kiekvieną pavasarį!

Punksko ir Seinų krašto bitininkai

*50 metų kartu nuplasnojo
 Tarytum paukščiai į šiltus kraštus.
 Jums jubiliejų gražų dovanajo,
 O dienos verčia vėl naujus lapus...
 Tegul jos būna saulėtos ir šviesios,
 Be debesėlių, be piktų audrų,
 Tė džiaugsmas nuolat ranką Jums ištiesia
 Ir eina su Jumis gyvenimo keliu.
 Mes linkime Jums šimtą metų
 Gyventi meilėj artimų,
 Matyti dangų, giedrą, platus,
 Kasdien virš savyjų namų.*

Savo tėvelius

Moniką ir Kastantą Pečiulius

iš Pelelių kaimo

50-ojo vestuvių jubiliejaus proga sveikina

Dukros ir sūnūs su šeimomis

2015 m. liepos 11 d. Kasčiūnų kaime (Merkinės sen., Varėnos r.) pasveikinome Lietuvos partizaną, politinį kalinį, Vyčio kryžiaus III laipsnio ordino kavaliery

Juožą Jakavonį-Tigrą,

kuris šventė 90 metų jubiliejų.

Ilgiausių metų – nepalaužiamam Dzūkijos ažuolui!!!

**PARDUODAME
 AKMENS ANGLĮ
 patraukliomis kainomis.**

Perkant daugiau kaip 4 tonas
 tonos kaina 550 zł.

Juozas Zubavičius,
 Seinai, Konarskio g. 4
 Tel. 606 459 579,
 87 5173 137

Lietuvos žiniasklaida

2015 06 11 – 06 28

Pastarosiomis savaitėmis Europos Sąjungoje (ES) dažniausiai skambėjo Graikijos vardas. Šios šalies problemos neaplenkė ir Lietuvos: apie tai, kas vienu ar kitu atveju lauktų Atėnų, svarstė politikai, ekonomistai, bankininkai, žurnalistai. Ir politikai, finansininkai (ypač Lietuvos finansų ministras Rimantas Šadžius) dažniausiai reiškė mintį, jog ES turėtų padėti Graikijai, jei ši parengs tinkamą reformų planą ir sutiks su jai keliamomis sąlygomis.

„Lietuva pasisako už Graikijos išsaugojimą euro zonoje“, – tokią šalies poziciją prieš Briuselyje vykusius lemiamus ES finansų ministrų ir šalių vadovų susitikimus buvo suformulavę Seimo Europos reikalų ir Užsienio reikalų komitetai.

„Mūsų pozicija, mūsų mandatas, kurį mes suteikiame Prezidentei, yra toks, kad Lietuva suinteresuota, kad Graikija išliktų euro zonoje, tačiau turi būti kuo skubiau priimtas sprendimas“, – po bendro komitetų posėdžio Seime žurnalistams sakė Europos reikalų komiteto vadovas socialdemokratas Gediminas Kirkilas.

„Dėl to punkto, kad Lietuva pasisako už Graikijos išsaugojimą euro zonoje, buvo diskusijos ir balsavome. Absoliuti dauguma balsavo už, o keletas kolegų balsavo prieš“, – G. Kirkilo mintis perteikė naujienų agentūra BNS.

Vis dėlto, kaip rašė portale alfa.lt Romualdas Bakutis, „dominuojantis požiūris Lietuvoje: Graikija neatsakingai išlaidavo, todėl dabar turi susimokėti ir pereiti tą patį diržų veržimosi kelią, kurį perėjome mes. Jei Graikija neturi noro vykdyti savo įsipareigojimų, ji turi palikti euro zoną“.

Lietuvių nemeilę vargstančiai Graikijai rašinyje „Graikijos atžvilgiu

lietuviai spinduliuoja šventa rūstybe“ pastebėjo ir portalas lrytas.lt: „Mes, lietuviai, tokie jau esame – jei pasitaiško proga pabūti teisuoliais ar teisėjais, trykštančiais šventa rūstybe, tikrai jos nepraleisime. Ypač kai atsiduriame kokiam nors tarptautiniame tribunole.“

„Bjaurus kaip graikas“. Regis, ši frazė greitai taps tokia pat neatskirama tautosakos dalimi kaip posakis „ramus kaip belgas“.

Didelė Lietuvos politinio elito ir visuomenės dalis pastaruoju metu kunkuliuoja pasipiktinimu tiek dėl paprastų graikų, tiek dėl dabartinės jų valdžios elgesio prasiskolinusiems Atėnams derantis su Europos Sąjunga.

Vyraujantis lietuviškas požiūris paprastas kaip du euro centai: tinginiai ir sukčiai graikai prisiskolino pinigų, po to juos išvogė ar iššvaistė, o dabar ne tik nenori jų grąžinti, bet ir įžūliai reikalauja daugiau.“

Iš politikų, griežčiausiai pasisakusių prieš pagalbą Graikijai, išsiskyrė konservatorius Kęstutis Masiulis, kuris, kalbėdamas Žinių radijo laidoje „Aktualioji valanda“, teigė, jog Graikijai nereiktų duoti nė cento iš Europos stabilumo mechanizmo.

„Tas stabilumo fondas yra normalioms valstybėms, tokioms kaip mes, jeigu susiduriame su sunkumais, (...) o ne kokiai nors Graikijai, kuri yra tiek prasiskolinusi, kad ji negrąžins skolų“, – sakė parlamentaras. Pasak jo, Graikija yra stipriai korumpuota valstybė, kurioje dominuoja šešėlis, ir ji pagalbos nenusipelnė.

„Noriu, kad Graikija ištiktų į žemę ir vieną rytą atsibustų su savo susigrąžinta drachma, ir paaiškėtų, kad jų pensijos, skaičiuojant eurai, yra tris kartus mažesnės, kad trylikto atlyginimo negali mokėtis, kad šitaip išlaidauti ir falsifikuoti savo statistinius

duomenis jie negali, ir t. t.“, – teigė K. Masiulis.

Europos Parlamento narys Antanas Guoga portale 15 min.lt paskelbtame komentare šia tema „Mokykimės iš graikų. Tai – košmaras, kurio Lietuva ateityje gali išvengti“ rašė: „Nesunku nuspėti, kad jeigu mes nepasimokysime iš graikų ir pasirinksime kairę ir populizmą, Lietuvos situacija tik blogės. Tačiau ar mes galime sau leisti atsitokėti tada, kai Lietuvą bus palikę 2 milijonai gyventojų, o skurde gyvens daugiau nei trečdalis gyventojų? Atėjo laikas sveikam protui ir kitokiems sprendimams Lietuvos klestėjimo labui. Rimtai įsiklausyti į Europos Komisijos rekomendacijas, susiimti realiam darbui pasiekti adekvačias pensijas, modernizuoti darbo santykius, sumažinti kliūtis smulkiam ir vidutiniam verslui veikti, įtraukti į valstybės valdymą visus lietuvius pasaulyje, sudaryti geriausias įmanomas sąlygas išsilaisvinti iš skurdo, padaryti kitus būtinus darbus.“

Mes turime padaryti tas reformas dabar ir suteikti vilties mūsų jaunajai kartai ir mūsų senjorams. Išsaugokime savo orumą garbingais sprendimais. Pradėkime galvoti 20 metų į priekį ir geriau gyvensime jau už trejų.“

Rokas Grajauskas, „Danske Bank“ Baltijos šalių analitikas, delfi.lt apie Graikijos krizės pamokas Lietuvai rašė: „Lietuvoje pagundos pamaloninti viešojo sektoriaus darbuotojus ne tik keliant atlyginimus, bet ir apskritai jį plečiant (viešajame sektoriuje dirba net 28 proc. visų dirbančiųjų), arba neadekvačiai keliant minimalią algą, taip pat nėra naujiena. Geriausiai būtų, jei šie dydžiai judėtų kartu su našumo augimu. Taip užkirstume kelią, kad nepagrįstas atlyginimų didinimas silpnintų šalies konkurencinę poziciją.“

<...> Europos Komisijos vertinimu Lietuvos realusis bendrasis vidaus produktas (BVP) jau kelerius metus viršija potencialų BVP, t. y. esame aukštesnėje ekonominio ciklo stadijoje, Lietuvos skola didėjo praėjusiais metais, didės ir šiemet. Siekiant suvaldyti skolą, ekonominio pakilimo metu būtina siekti subalansuoto arba perviršinio biudžeto. Lietuvoje perviršinio biudžeto mes nesame turėję nė karto nuo Nepriklausomybės atgavimo, nepaisant dviženkliai skaičius siekusio ekonomikos augimo praėjusį dešimtmetį iki krizės.“

Liepos 12-ąją sukako metai, kai prezidentė Dalia Grybauskaitė inauguruota antrajai kadencijai. Ši sukaktis paminėta ir žiniasklaidoje.

Kaip rašė portalas lrt.lt, per šiuos metus D. Grybauskaitė daug dėmesio skyrė saugumo klausimams, krašto apsaugos finansavimui. „Pastaruoju metu mes matome, kad D. Grybauskaitė inicijuoja partijų susitarimą dėl gynybos išlaidų didinimo, dėl kariuomenės finansavimo iki 2020 metų, ir žinome, kad daug kas tam pritaria ir palaiko. Bet negalime pamiršti ir to, kad vos prieš keletą metų D. Grybauskaitė labai skeptiškai kalbėjo apie kariuomenės finansavimą, sakė, kad yra svarbesnių dalykų nei pinigai, o tuo metu asignavimai krašto apsaugai buvo kritę iki 1 proc.“, – portalas perteikė politologo Vladimiro Laučiaus mintis.

Tuo metu politologas Bernaras Ivanovas sakė, jog pasigenda ryškesnių poslinkių bendraujant su kaimyne Lenkija: „Bet vienaip ar kitaip be to ateity nieko nebus, reikės kažką daryti, kadangi tai yra mūsų nacionalinio saugumo klausimas“.

„Per šiuos metus šalies vadovė ne kartą režė tiesą į akis Vakarų lyderiams dėl Rusijos invazijos Ukrainoje, tačiau ne ką mažiau tiesmuka ji buvo ir vidaus politikoje, ypač bendraudama su Seimo dauguma“, – apie šeštuosius D. Grybauskaitės darbo prezidentūroje metus rašė portalas alfa.lt.

Valdančiajai koalicijai priklausantių frakcijų atstovų antrosios D. Grybauskaitės kadencijos pradžia nenustebino. Jie sutarė dėl vieno dalyko – prezidentė ir toliau liko griežta bei kategoriška.

Seimo vicepirmininkas, socialdemokratas Algirdas Sysas naujų portalui alfa.lt teigė, kad „prezidentė kaip visada išliko karinga, neklystanti, bandanti perimti dalį Vyriausybės funkcijų, siekianti matomumo ir giridimumo“. Pasak jo, D. Grybauskaitė visuomet labiau simpatizavo opozicijoje esantiems konservatoriams ir Liberalų sąjūdžiui.

„Prezidentė simpatijų neslėpė nuo pat pradžios, kai ši koalicija laimėjo rinkimus ir formavo valdančiąją daugumą. <...> Tad, kai kiekvieną kartą kyla koks nors kadry klausimas, jis sprendžiamas ne kaip geriau Lietuvai, o kaip geriau atrodo prezidentei“, – parlamentaro mintis perteikė alfa.lt.

Komentatoriai, vertindami prezidentės darbą, atkreipė dėmesį, jog per vienus šios kadencijos metus pasitraukė jau šeši jos patarėjai. O tai, jų manymu, rodo, jog turintiems savo nuomonę su D. Grybauskaite dirbti

nėra lengva. „Beveik sutapęs su pirmosiomis šios kadencijos metinėmis prezidentės vyriausiosios patarėjos ekonomikos klausimais G. Kaminskaitės-Salters pasitraukimas tarsi patvirtina, kad šalies vadovės vadovavimo stilius nepasikeitęs ir su ja dirbant reikia nemenkos ištvėmės.

Žinoma, grynai prezidentės reikalas, ką ji renkasi patarėjais. Bet ar neatrodo daugoka, kai vos per vienus šios kadencijos metus pasitraukė jau 6 patarėjai?

Tiesa, ne visi išėję prezidentės komandos nariai tik mįslingai užvėrė Prezidentūros duris – J. Neliupšienė tapo ambasadore ES, o K. Budrys paskirtas Valstybės saugumo departamento direktoriaus pavaduotoju.

Tai galima vadinti paaukštinimu ar savų žmonių skyrimu į svarbius postus.

Vis dėlto tikriausiai turi pagrindo kalbos, kad prezidentei nereikia patarėjų ir jai patinka tik pritarėjai“, – portale lrytas.lt rašė Valdas Bartasevičius.

„Šešeri metai su D. Grybauskaite – su Ja, už Ja, po Ja, bet šiukštu ne prieš Ja“, – prezidentės veiklą per šešerius metus Daukanto aikštėje portale delfi.lt vertino Rimvydas Valatka.

Jeigu Lenkijos teritorijoje patyrei avariją
arba avarijos metu buvai sužalotas – skambink!

Profesionaliai ir teisiškai padėsime

Tau gauti žalos atlyginimą.

SKAMBINK

tel. 8-65929492 (Lietuvoje),

606958823 (Lenkijoje).

2015 m. liepos 7 d. sulaukusi 82 metų į amžinybę iškeliavo

A. A. ANELĖ NEVULIENĖ

iš Vidugirių kaimo.

Nuoširdžiai aciū tariame giesmininkams, giminėms, kaimynams, pažįstamiems už maldas, giesmes, užuojautos žodžius. Dėkojame p. Petruui Krakauskui ir restorano „Sodas“ darbuotojams. Aciū visiems, kurie lydėjo velionę į amžinojo poilsio vietą.

Dukros su šeimomis